

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady dňa 8. 4. 2026

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: 0110/SO/2026

Programová služba: STVR 24

Vysielateľ: Slovenská televízia a rozhlas

Číslo autorizácie vysielania: AT/24

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „regulátor“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) v senáte 1 zloženom z predsedu senátu Adama Valčeka a členov senátu Mgr. Ondreja Krivuša a Mgr. Kataríny Začkovej postupom podľa § 225 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. **začína správne konanie** voči vysielateľovi Slovenská televízia a rozhlas vo veci možného porušenia **§ 25 písm. b)** zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s tým, že na televíznej programovej službe STVR 24 odvysielal dňa 21. 1. 2026 o cca 20:59 hod. program *Odpovede s Ankou Žitnou*, v ktorom mohlo dôjsť k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti spravodajského programu.

Úloha:

Kancelária Rady v zmysle § 123 zákona č. 264/2022 Z. z. oznámi účastníkovi konania začiatok správneho konania a zabezpečí nevyhnutné podklady a dôkazy pre rozhodnutie vo veci.

T: 22. 4. 2026

Z: PO

Úloha:

Kancelária Rady informuje podávateľa podnetu na preverenie o začatí správneho konania.

T: 20. 4. 2026

Z: AO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 8. 4. 2026

Podnet na preverenie č. 0110/SO/2026 zaevidovaný dňa 29. 1. 2026

Podávateľ: fyzická osoba

Predmet podnetu: *Odpovede s Ankou Žitnou*

Deň a čas vysielania: 21. 1. 2026 20:59 hod.

Programová služba: STVR 24

Vysielateľ: Slovenská televízia a rozhlas

Číslo autorizácie: AT/24

Dátum: 27. 3. 2026

OBSAH PODNETU:

„Mám za to, že v relácii Odpovede s Ankou Žitnou (Herci vs. ministerstvo), odvysielanej STVR dňa 21. 01. 2026 o 21:00 hod., došlo k porušeniu § 25 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o mediálnych službách“), konkrétne k porušeniu písm. a), ktoré vyžaduje zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby.

Relácia bola tematicky rámcovaná ako diskusia k napätiu medzi predstaviteľmi kultúrnej obce a Ministerstvom kultúry (Herci vs. ministerstvo). Zostava hostí však nezabezpečila reálnu názorovú pluralitu.

Formálne išlo o štyroch hostí:

Martina Šimkovičová, ministerka kultúry SR

René Parák, SaS

Ondrej Šoth, riaditeľ Národného divadla Košice

Ľudovít Ludha, operný spevák

Avšak fakticky:

ministerka kultúry obhajovala kroky rezortu,

dvaja hostia z oblasti kultúry (Ondrej Šoth a Ľudovít Ludha) vystupovali prevažne podporne voči ministerke a jej krokom, pričom ani jeden z nich nereprezentoval skupinu, o ktorej v relácii bola reč (“Herci”)

jediný systematicky kritický hlas predstavoval pán René Parák.

Výsledkom bola situácia, v ktorej boli v diskusii tri zhodné alebo kompatibilné názorové línie proti jednej opozičnej. Takéto rozloženie samo osebe vyvoláva pochybnosť, či bola zabezpečená skutočná pluralita názorov v zmysle § 25 zákona o mediálnych službách.

Zvlášť problematické je, že dvaja hostia, ktorí boli pravdepodobne zamýšľaní ako “ľudia z kultúry/praxe”, sa k politickým rozhodnutiam ministerstva vyjadrovali prevažne hodnotiaco v prospech rezortu, pričom absentoval odborný hlas z kultúrnej obce, ktorý by zastupoval kritickú časť profesionálnej verejnosti, či samotnú hereckú obec SND, ktorá bola v relácii pertraktovaná.

V situácii, keď zostava hostí nezabezpečovala vyváženú pluralitu sama o sebe, mala vyvažujúcu funkciu plniť moderátorka. Táto úloha však podľa môjho názoru naplnená nebola.

Príklad:

57:45 – Moderátorka smerom k Renému Parákovi uviedla: „Používate silné slová...“, pričom išlo o odpoveď na otázku, či je kultúra slobodná. René Parák uviedol: „Kultúra jednoducho aj v takýchto ťažkých podmienkach kultúrnej vojny, ktoré tu práve rozpútal klanové rozmýšľanie ministerstva kultúry a hlavne teda pani Šimkovičovej a pána Machalu, sa snaží byť slobodná za každých podmienok, nemá na to najšťastnejšie podmienky najmä kvôli absolútnemu únosu verejnoprávnych fondov ako je napríklad FPU...“

Ide o hodnotiaci politický názor reagujúci na aktuálny spor o smerovaní kultúrnej politiky, vrátane novely zákona o Fonde na podporu umenia, ktorá presunula významné kompetencie na politicky menovanú radu a vyvolala výraznú kritiku časti umeleckej obce. Takéto stanovisko je legitímnou súčasťou verejnej diskusie o správe verejných fondov a o miere politického vplyvu na kultúrne inštitúcie. Avšak zásah moderátorky pôsobí skôr ako relativizovanie alebo zmierňovanie kritického stanoviska, než ako neutrálne moderovanie diskusie.

V priebehu relácie moderátorka:

- systematicky nevyvažovala argumenty ministerky faktickými protiargumentmi,

- neotvárala priestor na artikuláciu stanovísk širšej kritickej časti kultúrnej obce,
- nekorigovala situáciu, keď diskusia nadobúdala charakter názorovej prevahy jednej strany.

Ak diskusný formát obsahuje výraznú názorovú asymetriu medzi hosťami, moderátor je podľa ustálenej praxe a rozhodnutí RPMS povinný aktívne vytvárať priestor pre vyváženú diskusiu. V danom prípade sa tak nestalo.

Hoci formálne bol prítomný zástupca opozície, jeho hlas bol početne osamotený, konfrontovaný tromi názorovo kompatibilnými účastníkmi a v niektorých momentoch moderátorkou spochybňovaný či zjemňovaný. Vznikla tak situácia "3 (resp. 4 vrátane moderátorky) proti 1", ktorá nezodpovedá požiadavke vyváženosti ani z hľadiska zastúpenia názorov, ani z hľadiska ich faktickej prezentácie v diskusii.

Na základe uvedeného sa domnievam, že v predmetnej relácii došlo k porušeniu § 25 písm. a) zákona č. 264/2022 Z. z., a žiadam preto Radu pre mediálne služby, aby predmetný obsah preskúmala a vo veci rozhodla v súlade s platnou právnou úpravou."

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“):

§ 25 Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný (...)

b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Vysielateľ formát svojej relácie *Odpovede s Ankou Žitnou*, ktorý vysiela od októbra 2025, charakterizuje ako *Otvorenú debatu o témach, ktoré hýbu každodenným životom*. Zámerom vysielateľa bola ambícia prostredníctvom relácie vytvoriť nový „kultivovaný priestor, kde sa stretávajú politici a experti, aby pomenovali realitu a hľadali spoločné riešenia. Podľa moderátorky sa relácia vedome vyhýba formátu ostrých konfrontácií, pričom jej cieľom nie je vytvoriť ring, ale pomenovať realitu a oddeliť argumenty od emócií a hľadať riešenia. „Vyváženosť nie je o tom, že dáte priestor koalícii a opozícii a necháte ich hádať sa. Takáto debata diváka len znechutí. My dávame priestor rôznym pohľadom, aby sme pomenovali problém a hľadali, v čom sa vieme zhodnúť,“¹

Hosťami relácie zo dňa 21. 1. 2026 boli ministerka kultúry Martina Šimkovičová, tímlíder pre oblasť kultúry politickej strany SaS René Parák, šéf košického Národného divadla Ondrej Šoth a operný spevák Ľudovít Ludha.

Témou diskusie bol predovšetkým dopad štátnych úspor na kultúru a kultúrne inštitúcie, najmä divadlá a operu. Preberala sa tiež rovnosť profesií, financovanie fondov a dôsledky šetrenia, pričom diskusia ukázala napätie medzi ekonomickou racionalitou a ochranou kultúrneho sektora.

Z hľadiska obsahu a typu programu *Odpovede s Ankou Žitnou* - aktuálna publicistika - berúc do úvahy výhrady podávateľa podnetu sme namietaný obsah analyzovali podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

¹ <https://www.stvr.sk/novinky/typy-z-programu/421197/odpovede-s-ankou-zitnou-novy-format-diskusii-ktory-hlada-riesenia-nie-konflikty>

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný (...)

b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

Táto povinnosť vysielateľa sa vzťahuje na každý jeden spravodajský program alebo program aktuálnej publicistiky osobitne, objektívnosť a nestrannosť musí byť teda zabezpečená v rámci jedného programu. Rada v rámci svojej kompetencie posudzovať zabezpečovanie objektívnosti a nestrannosti spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky posudzuje každý jeden takýto program osobitne a jednotlivo, a z celkového obsahu relácie v zmysle nižšie uvedených kritérií objektivity.

Za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

Rada vo svojich rozhodnutiach týkajúcich sa objektívnosti okrem iného uvádza, že pre naplnenie požiadavky objektívnosti a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky, ktorý pojednáva o kontroverzných témach, nie je nevyhnutné prezentovať iba objektívne fakty, je však potrebné, aby vysielateľ zabezpečil názorovú pluralitu tak, aby si recipient mohol vytvoriť na predmetnú tému názor na základe pluralitných a rozmanitých informácií a ponúknuť mu za týmto účelom viaceré relevantné pohľady, názory alebo informácie. Vysielateľ je povinný túto pluralitu a rozmanitosť zabezpečiť aj prostredníctvom otázok alebo reakcií moderátora programu.

Reakcie moderátora reagujúce na vyjadrenia, resp. hodnotenia hostí programu však **nie sú jediným spôsobom, ako je možné zabezpečiť pluralitu názorov v programe**. Ak by aj moderátor hostom programu svojimi reakciami výslovne neoponoval, resp. nekládol viac podrobnejších doplňujúcich otázok k ich vyjadreniam, to ešte automaticky neznamená, že v programe nebola zabezpečená názorová pluralita. Je vecou redakčnej slobody vysielateľa rozhodnúť o spôsobe spracovania nejakej témy. Pluralitu názorov je možné zabezpečiť aj inými spôsobmi, napríklad **odvysielaním alebo sprostredkovaním (zreprodukovaním) iných relevantných stanovísk** (napr. stanovísk politikov) v priebehu programu alebo **samotným znením otázok položených moderátorom**, ktoré v sebe zahŕňajú aj stanovisko, resp. názor druhej strany sporu, alebo sú polemizujúce či spochybňujúce voči stanovisku zastávanému hostom programu, a teda majú vyvažujúci účinok a zabezpečujú pluralitu názorov. Nemožno však opomenúť, že napĺňanie objektívnosti a vyváženosti závisí vždy aj od špecifických okolností konkrétneho prípadu, **aj miera povinnosti oponentúry zo strany moderátora závisí od špecifických okolností konkrétneho programu**, napr. od charakteru vyjadrení hostí programu.

V prípade posudzovania objektívnosti z hľadiska kritéria vyváženosti treba zohľadniť aj skutočnosť, že **požiadavka vyváženosti programu neznamená „mechanickú“ vyváženosť**, v zmysle ktorej by museli dostať úplne rovnaký priestor zástancovia dvoch veľmi vyhranených a protichodných, resp. polaritných názorov, pretože vynucovanie takejto „mechanickej“ vyváženosti by bolo založené na mylnom predpoklade, že „pravda je uprostred“, čo by v konečnom dôsledku mohlo viesť k skresleniu objektívneho obrazu reality alebo k podpore pozícií, ktoré sú v rozpore so všeobecne uznávanými hodnotami (napr. k podpore porušovania ľudských práv, k podpore diktátorských a nedemokratických režimov alebo vojenskej agresie atď.). Snaha niektorých médií o mechanickú vyváženosť, ktorá sa prejavuje takým spôsobom, že sa mechanicky poskytne rovnaký priestor na vyjadrenie dvom veľmi vyhraneným a protichodným pohľadom, pričom sa neprihliada na relevanciu jednotlivých názorov alebo na všeobecne uznávané hodnoty, býva často predmetom kritiky v odbornej literatúre (napr. McQuail, D.: Žurnalistika a spoločnosť. Praha: Karolinum, 2016, s. 117; Křeček J. a kol.: Vyváženost ve vysílání. Praha: Grada, 2022, s. 26–27; Remišová, A.: Etika médií. Bratislava: Kalligram, 2010, s. 210).

V neposlednom rade aj z rozhodovacej činnosti súdov vyplýva, že požiadavku vyváženosti programov, ktorá vyplýva z požiadaviek objektívnosti a nestrannosti, **nemožno uplatňovať mechanicky**, ale uplatnenie tejto požiadavky sa musí **prispôbiť špecifickým okolnostiam konkrétneho prípadu**, napr. téme programu, typu programu, kontextu alebo spoločenským okolnostiam. Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 3 Sžo 33/2013 uviedol: „*Pojmy objektívnosť a nestrannosť sú pružnými právnymi pojmami, ktoré nie je možné presne právne definovať, ich obsah sa môže meniť, býva podmienený okolnosťami prípadu, na ktorý sa aplikuje právna norma. Tieto pojmy nie je možné explicitne definovať pre otvorený okruh prípadov, keďže jednotlivé informácie a vyjadrenia je nutné vnímať v kontexte ich použitia, a to aj s prihliadnutím na osoby, ktoré dostanú v konkrétnom príspevku priestor na vyjadrenie.*“

K posúdeniu predmetného programu:

Na margo objektívnosti, nestrannosti a vyváženosti programu uvádzame, že moderátorka k napĺňaniu požiadavky plurality názorov a názorovej vyváženosti pristúpila tým spôsobom, že v relácii zabezpečila účasť zástupcu súčasnej koalície (M. Šimkovičová – ministerka kultúry), ako aj zástupcu opozičného subjektu (René Parák – SaS). Títo hostia konfrontovali svoje zväčša ambivalentné názory na preberané témy tak s moderátorkou, ako aj s ďalšími pozvanými hosťami, ktorými boli operný spevák Ľudovít Ludha a riaditeľ Národného divadla v Košiciach, režisér a choreograf Ondrej Šoth.

Podľa ustanovenia § 16 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. poskytovateľ obsahovej služby poskytuje obsahovú službu slobodne a nezávisle. Do jej obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach. Je právom vysielateľa vybrať si hostí do diskusie a témy rozhovoru podľa vlastného slobodného uváženia. Zároveň však musí zabezpečiť, aby vysielanie bolo v súlade so zákonom, v tomto prípade s ustanovením § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

K výhradám podávateľa podnetu:

1. „*Relácia bola tematicky rámcovaná ako diskusia k napätiu medzi predstaviteľmi kultúrnej obce a Ministerstvom kultúry (Herci vs. ministerstvo). Zostava hostí však nezabezpečila reálnu názorovú pluralitu.*

Formálne išlo o štyroch hostí:

Martina Šimkovičová, ministerka kultúry SR

René Parák, SaS

Ondrej Šoth, riaditeľ Národného divadla Košice

Ľudovít Ludha, operný spevák

Avšak fakticky:

ministerka kultúry obhajovala kroky rezortu,

dvaja hostia z oblasti kultúry (Ondrej Šoth a Ľudovít Ludha) vystupovali prevažne podporne voči ministerke a jej krokom, pričom ani jeden z nich nereprezentoval skupinu, o ktorej v relácii bola reč (“Herci”)

jediný systematicky kritický hlas predstavoval pán René Parák.“

Výsledkom bola situácia, v ktorej boli v diskusii tri zhodné alebo kompatibilné názorové línie proti jednej opozičnej. Takéto rozloženie samo osebe vyvoláva pochybnosť, či bola zabezpečená skutočná pluralita názorov v zmysle § 25 zákona o mediálnych službách.

Zvlášť problematické je, že dvaja hostia, ktorí boli pravdepodobne zamýšľaní ako “ľudia z kultúry/praxe”, sa k politickým rozhodnutiam ministerstva vyjadrovali prevažne hodnotiaco v prospech rezortu, pričom absentoval odborný hlas z kultúrnej obce, ktorý by zastupoval kritickú časť profesionálnej verejnosti, či samotnú hereckú obec SND, ktorá bola v relácii pertraktovaná.

V danej súvislosti konštatujeme, že v diskusii v otázkach napätia medzi predstaviteľmi kultúrnej obce a Ministerstvom kultúry (Herci vs. ministerstvo) a výhrad voči „politizácii kultúry“ **nebol zastúpený žiaden hosť z hereckej obce**, ktorý by tlmočil a obhajoval postoje hercov voči súčasným krokom MK SR alebo **iný oponent z radov kultúrnych inštitúcií** spadajúcich pod rezort MK SR, **zúčastňujúcich sa**

protestného štrajku. Uznávaný operný spevák a renomovaný divadelný režisér a choreograf, momentálne zastávajúci post riaditeľa divadla Košice, na preberané témy reagovali skôr prizmou pohľadov tvorcov a interpretov umeleckého obsahu, nie regulátorov a tvorcov kultúrnej politiky. Ich názory vyznievali **podporne voči krokom ministerky**, výsledkom čoho sa v diskusii postupne vyhranili **tri kompatibilné názorové línie proti jednej opozičnej.** Možno tiež skonštatovať, že tak ako uvádzal podávateľ podnetu, v relácii **nebol zastúpený hlas z kultúrnej obce, ktorý by zastupoval kritickú časť profesionálnej verejnosti, či samotnú hereckú obec SND, ktorá bola v relácii pertraktovaná.** R. Parák z titulu svojej politickej funkcie (stranou delegovaný ako odborník na kultúru) nemohol sám osebe v úzko špecializovaných odborných témach divadelníctva a fungovania kultúrnych inštitúcií, ktoré diskusia postupne navodila, plnohodnotne nahradiť fundovanú osobu účastnú prebiehajúceho protestného diania kultúrnej a hereckej obce.

K výhradám podávateľa podnetu:

2. *„V situácii, keď zostava hostí nezabezpečovala vyváženú pluralitu sama o sebe, mala vyvažujúcu funkciu plniť moderátorka. Táto úloha však podľa môjho názoru naplnená nebola.*

Príklad:

57:45 – Moderátorka smerom k Renému Parákovi uviedla: „Používate silné slová...“, pričom išlo o odpoveď na otázku, či je kultúra slobodná. René Parák uviedol: „Kultúra jednoducho aj v takýchto ťažkých podmienkach kultúrnej vojny, ktoré tu práve rozpútalo klanové rozmýšľanie ministerstva kultúry a hlavne teda pani Šimkovičovej a pána Machalu, sa snaží byť slobodná za každých podmienok, nemá na to najšťastnejšie podmienky najmä kvôli absolútnemu únosu verejnoprávných fondov ako je napríklad FPU...“

Ide o hodnotiaci politický názor reagujúci na aktuálny spor o smerovaní kultúrnej politiky, vrátane novely zákona o Fonde na podporu umenia, ktorá presunula významné kompetencie na politicky menovanú radu a vyvolala výraznú kritiku časti umeleckej obce. Takéto stanovisko je legitímnou súčasťou verejnej diskusie o správe verejných fondov a o miere politického vplyvu na kultúrne inštitúcie. Avšak zásah moderátorky pôsobí skôr ako relativizovanie alebo zmierňovanie kritického stanoviska, než ako neutrálne moderovanie diskusie.“

Monitoringom sme zaznamenali, že moderátorka prezentovala počas diskusie aj vlastné názory a postrehy, ktoré v mnohých ohľadoch predstavovali jej **subjektívne hodnotiace pohľady a úsudky**, pričom možno konštatovať, že **jej názor nebol nestranný, ale staval sa do podpornej roly súčasného pôsobenia ministerstva a ministerky kultúry.** Často polemizovala s R. Parákom ako jediným zástupcom opozície a častejšie ho aj prerušovala. V zmysle zachovania proporčionalnej plurality názorov diskusiu dôsledne nevyvažovala. Viackrát sa opätovne vracala k téme prepustených hercov, kládla v istom zmysle tendenčné otázky a uvádzala tvrdenia stavajúce protestujúcich hercov do negatívneho svetla, bez možnosti ich adekvátnej reakcie. Napríklad nadviazala na kritické slová ministerky kultúry voči protestujúcim hercom a doplnila, že podľa jej zistení herečka Pauhofová sama povedala, že je na materskej dovolenke, že ďalšiemu hercovi skončila zmluva na dobu určitú, konštatovala, že ani ona v prepúšťaní hercov až taký problém nevidí, uviedla, že keď z opery museli za predošlého vedenia odísť desiatky ľudí, herci toto opatrenie voči vlastným kolegom schvaľovali, že *keď štát musí šetriť, neexistujú privilegované profesie a herec v takom prípade nie je viac ako akýkoľvek iný špecialista*, položila otázku, či by mali mať imunitu pri prepúšťaní „kritickí herci“ a pod. K opakovanej téme prepúšťania hercov, ktorú moderátorka viackrát počas diskusie nastoľovala, sa vyhranil aj spomínaný „opozičný“ hosť, ktorý sa otvorene odmietol k nej vracat' slovami, že on by už tému hercov a prepúšťania hercov opustil, *lebo vzbudzuje to evidentne zbytočne vášne...* Podporné stanoviská moderátorky voči ministerke kultúry, zhodné aj s názormi dvoch hostí (O. Šoth, Ľ. Ludha) sa objavili tak v otázke prepúšťania, ako aj kreovania zoznamu prepúšťaných hercov. Moderátorka v danej súvislosti dokonca menovite upriamila pozornosť priamo na riaditeľku činohry M. Kičiňovú (ktorá sa o. i. zastala štrajkujúcich hercov), hercov stavala do negatívnej konotácie i prostredníctvom otázok týkajúcich sa napr. pracovných zmlúv hercov verus ich účasti v mimo-divadelných aktivitách (filmoch, televíznych aktivitách, seriáloch či dabingu). Opakovane vytvárala paralelu štrajkujúcich hercov s prepúšťaním operných spevákov za éry riaditeľa M. Drličku a spolu s hosťom Ľ. Ludhom

pripomenula jeho údajne nehospodárny model angažovania hosťujúcich umelcov, pričom dané otázky nemala možnosť konfrontovať s adekvátnou protistranou, ktorá by bola v diskusii účastná. Situáciu v SND tak sprostredkúval iba hosť – operný spevák, osobne v danom spore zaangažovaný, ktorý postupne opísal genézu svojho prípadu, kedy bol prepustený vtedajším vedením z údajného dôvodu konsolidačných opatrení, ktorú ukončil tvrdením – „*Viete, celá táto feéria s týmto pánom Drličkom skončila tak, že dnes je opera v troskách. Totálne v troskách.*“ Na verifikáciu jeho tvrdenia, podľa ktorého je *opera v troskách*, opäť nezaznela reakcia protistrany. Reagoval na ňu len R. Parák krátkou protiotázkou, či by dané výhrady nemali smerovať skôr voči netransparentne vybranému súčasnému vedeniu SND. K jeho priamemu obvineniu z údajne netransparentného výberu M. Ťapákovskej tiež nezaznela reakcia protistrany. Moderátorka opäť na vznesené výhrady oboch hostí nereagovala, netlmočila názory ani minulého, ani súčasného vedenia SND.

Dramaturgia relácie bola široko poňatá. Od témy štrajku hercov, politizácie kultúry a pod. rozoberala aj špecifické problémy riadenia a fungovania divadla, vyťažnosti a obsadzovania hercov, spevákov, muzikantov. Zároveň sa zaoberala aj témami obnovy a sanácií kultúrnych pamiatok a vstupovala aj do ďalších zložitých otázok fungovania kultúry. Dané témy mal spájať spoločný menovateľ, ktorým bola moderátorkou v úvode relácie deklarovaná konsolidácia a šetrenie v rezorte kultúry.

Ukázalo sa, že zastúpenie hostí pre ich rôznorodosť a vzhľadom k diskutovaným témam do istej miery nehomogénnosť profesijnej kvalifikácie (operný spevák, režisér a choreograf, politik a ministerka) v široko poňatých odborných témach nemohlo naplniť predpoklad dôsledného riešenia diskutovaných tém v zmysle pôvodne deklarovanej ambície v duchu vytvorenia nového *kultivovaného priestoru, kde sa stretávajú politici a experti, aby pomenovali realitu a hľadali spoločné riešenia.*²

Podľa nášho názoru široko koncipované témy neriešili podstatu nastolených problémov, skôr ich len účelovo načrtli a vyvolali tak ďalšie nové otázky, ktoré v mnohom zostali nezodpovedané. I samotná moderátorka v prípadoch, kedy sa o problematike opery, baletu a svojich profesijných problémoch detailnejšie rozpravili hostia z umeleckej brandže (Ľ. Ludha a O. Šoth), prerušovala ich výpovede poukázaním na odklon od nastolených tém, napr. citujeme: „*Teraz, teraz toto utneme, lebo už sme tak hlboko v týchto veciach...*“ či „*Už vás, už vás teraz musím zastaviť. Myslím, že sme pochopili...*“ a pod. Voči zvolenej dramaturgii a vedeniu diskusie sa postupne vymedzil i jeden z hostí (Ľ. Ludha), ktorý vyjadril výhrady voči časovému priestoru venovanému sanácii kultúrnych objektov: „*Pani moderátorka, prosím vás, mohol by som vstúpiť do toho, ja som mal pocit, že som bol pozvaný do relácie o kultúre a politike, a nie o kosačkách, ani nie o strechách...*“

V závere sa, paradoxne, nestihla relácia venovať dôležitým témam, ktoré počas diskusie predostreli samotní hostia (napr. Fond na podporu umenia, Činoherný fond a iné).

Ako sme však spomenuli vyššie, výber tém, hostí relácie, ako aj samotná dramaturgia relácie je v plnej kompetencii vysielateľa.

K výhradám podávateľa podnetu:

3. V priebehu relácie moderátorka:

- *systematicky nevyvažovala argumenty ministerky faktickými protiargumentmi,*
- *neotvárala priestor na artikuláciu stanovísk širšej kritickéj časti kultúrnej obce,*
- *nekorigovala situáciu, keď diskusia nadobúdala charakter názorovej prevahy jednej strany,*

Ak diskusný formát obsahuje výraznú názorovú asymetriu medzi hosťami, moderátor je podľa ustálenej praxe a rozhodnutí RPMS povinný aktívne vytvárať priestor pre vyváženú diskusiu. V danom prípade sa tak nestalo.

Hoci formálne bol prítomný zástupca opozície, jeho hlas bol početne osamotený, konfrontovaný tromi názorovo kompatibilnými účastníkmi a v niektorých momentoch moderátorkou spochybňovaný či zjemňovaný. Vznikla tak situácia "3 (resp. 4 vrátane moderátorky) proti 1", ktorá nezodpovedá

² <https://www.stvr.sk/novinky/typy-z-programu/421197/odpovede-s-ankou-zitnou-novy-format-diskusii-ktory-hlada-riesenia-nie-konflikty>

požiadavke vyváženej ani z hľadiska zastúpenia názorov, ani z hľadiska ich faktickej prezentácie v diskusii.

Možno konštatovať, že hoci bol medzi hosťami zastúpený tak zástupca koalície (ministerka kultúry), ako aj opozície (člen SaS), ktorým nebola upretá možnosť vyjadriť sa k preberaným témam a názory prezentovať širokej verejnosti, názory opozičného hosta, ako aj vyššie zmienené absentujúce názory protistrán, ktoré vyvstali počas debaty v široko nastolených tematických okruhoch, neboli v relácii proporčne a vyvážené zastúpené. Ako konštatoval podávateľ podnetu, názory dvoch hostí relácie korešpondovali s názormi súčasného vedenia MK SR, ku ktorým sa pridávala aj samotná moderátorka. Hoci v úvodnej časti sa črtala snaha o vyvažovanie a vytváranie adekvátneho priestoru protistrane, počas diskusie sa postupne vytrácala a v samotnom závere debata skĺzla do otvorenej podpory vedenia MK SR (odznegli pochvalné slová O. Šotha na adresu M. Šimkovičovej, ktorá mu za prejavenu podporu aj otvorene poďakovala) a relativizovania názorov a zmiernovania kritického stanoviska jediného názorového oponenta relácie moderátorkou.

Sme preto toho názoru, že v relácii **aj vzhľadom na prácu moderátorky** bolo cítiť **prevahu jedného naratívu, nerovnováhu v časovom a argumentačnom priestore, či vytvárania dojmu „vyváženia“, ktoré však v relácii nebolo naplnené**, čo môže u divákov vytvoriť skreslený dojem, **že prezentovaný názor je spoločenským či odborným konsenzom**. Moderátorka podľa nášho názoru diskusiu nevyvažovala dostatočne dôrazne názorom protistrany, ani nenavodzovala diskutované témy prostredníctvom polemických otázok, nereprodukovala iné, absentujúce názory a pohľady na diskutované témy.

Podľa nášho názoru, predmetný program po zohľadnení jeho kontextu, spôsobu jeho spracovania a celkového vyznenia, mohol byť v rozpore s § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

* * *

ZÁVER:

Na základe uvedeného sa domnievame, že odvysielaním programu *Odpovede s Ankou Žitnou* zo dňa 21. 1. 2026 mohlo dôjsť k porušeniu **§ 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.**

Prepis/popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. 0110/SO/2026)

Monitorované vysielanie: *Odpovede s Ankou Žitnou*

Deň vysielania: 21. 1. 2026

Čas vysielania: 20:59 hod.

Vysielanie bolo monitorované zo záznamu Rady.

časový kód záznamu o cca:

- 20:59:14 hod. – začiatok programu *Odpovede s Ankou Žitnou*

- 21:59:30 hod. – koniec programu *Odpovede s Ankou Žitnou*

Moderátorka – „Dobrý večer. Prepustenie piatich hercov zo Slovenského národného divadla vyvolalo vlnu vášní. Nebolo to prvé prepúšťanie, v minulosti sa k tomuto kroku uchýlil aj bývalý riaditeľ divadla. Z opery museli odísť desiatky ľudí a herci toto opatrenie voči vlastným kolegom schvaľovali. Keď štát musí šetriť, neexistujú privilegované profesie. Herec v takom prípade nie je viac ako akýkoľvek iný špecialista. Je šetrenie v kultúre útokom na umenie? O téme dnes budeme diskutovať s ministerkou kultúry Martinou Šimkovičovou, tímlídom pre kultúru strany Sloboda a Solidarita Reném Parákom, riaditeľom Národného divadla Košice Ondrejom Šothom a operným spevákom Ľudom Ludhom. Vitajte pri sledovaní odpovedí s Ankou Žitnou.“

Redaktor - „Konsolidácia verejných financií zasiahla aj rezort kultúry. Ušetriť musí najmenej osem miliónov eur z rozpočtu na tento rok. Plánuje sa prepustenie zhruba štyroch stoviek ľudí z rezortných organizácií, z múzeí, knižníc či divadiel. Riaditelia dostali príkazy na okamžité kroky na redukcii výdavkov. V spoločnosti najviac rezonovalo prepustenie piatich hercov v Slovenskom národnom divadle, ktorí budú pôsobiť už ako externisti. Vedenie divadla tvrdí, že opatrenia prerokovalo s odborníkmi a v súlade so zákonom, a že šetrenie na mzdách vyplýva z celkového konsolidačného balíka. Časť hercov a opozícia vidia v týchto krokoch skôr zásahy voči kritikom ministerky, než skutočné šetrenie. Kultúra tak ostáva na jednej strane pod tlakom rozpočtovej disciplíny, na druhej symbolom širšej debaty o prioritách štátu, či má šetriť na tvorivosti a odborníkoch, alebo hľadať úspory inde.“

Moderátorka – „Prajem dobrý večer. Ešte raz, vitajte v štúdiu. Mojimi hosťami sú dnes Ondrej Šoth, riaditeľ košického Národného divadla.“

O. Šoth - „Dobrý večer. Dobrý večer.“

Moderátorka – „René Parák, tímlíder Slobody a Solidarity pre kultúru. Dobrý večer.“

R. Parák – „Dobrý večer.“

Moderátorka – „Pani ministerka kultúry Martina Šimkovičová, vítam vás.“

M. Šimkovičová – „Dobrý večer.“

Moderátorka – „A operný spevák Ľudovít Ludha. Dobrý večer, vitajte.“

Ľ. Ludha – „Dobrý večer.“

Moderátorka – „Dáma a páni, prvýkrát debata o kultúre v tejto relácii. A ja začnem takou spoločnou otázkou pre vás všetkých. Je šetrenie, je konsolidácia útokom na kultúru? Pán Šoth, možno začnite vy.“

O. Šoth – „Nemyslím si to.“

Moderátorka – „Pán Parák.“

R. Parák – „Nemyslím si, že je šetrenie útok na kultúru.“

M. Šimkovičová – „Musím súhlasiť s páni.“

Moderátorka – „Pán Ludha?“

Ľ. Ludha – „V danej situácii určite nie.“

Moderátorka – „No, tak sme sa celkom vzácné zhodli. Takto, takto na úvod. Ale pravda je, že keď sa hovorí o konsolidácii, teraz to slovo nerada používam, lebo naši diváci ho veľmi nemajú radi. A to preto, lebo je také odborné, cudzie. Hovoríme o šetrení, o peniazoch. Ono sa to v tom rezorte kultúry naozaj

zúžilo ako keby opticky na prepustenie tých piatich hercov, hej? Toto boli titulky. Pani ministerka, ja by som možno začala vami, že je šetrenie v rezorte. Počuli sme v úvode, že osem miliónov sa má ušetriť. Šetria všetci. Je to nejakým spôsobom, dá sa to zúžiť len na to divadlo, len na to prepúšťanie?“

M. Šimkovičová – *„Určite nie. A nie je to ani pravda, pretože ministerstvo kultúry má pod sebou 30 inštitúcií, v tomto momentálnom období 29, pretože jedna inštitúcia sa pripojila a každá inštitúcia spravovaná rezortom ministerstva kultúry má svoju váhu. Keď sa prepúšťalo, a bolo to teda spomenuté aj v tých úvodných slovách v roku 22, vtedy sa prepustilo z divadla okolo 140 ľudí. Vtedy som nepočula, že by teda v médiách bol nejaký takýto, také ozveny, a že teda kultúra padá na piatich hercoch. Ja si myslím, že každý umelec, či je to spevák alebo tanečník, alebo herec, alebo maliar, alebo ktokoľvek iný, má svoje miesto v kultúre a slovo konsolidácia sa dotýka každého jedného z nás. Či je to herec, alebo iný umelec. To, že nám to nariadilo ministerstvo financií, to je jedna vec a my teraz musíme hľadať, že kde vieme ušetriť tieto peniaze a nejakým spôsobom to nadstaviť. Začala som tým, že sme začali robiť personálne audity. Tie sa v podstate na ministerstve kultúry doposiaľ nerobili. Boli tu také prvé personálne audity a v niektorých inštitúciách, ktoré spadajú pod rezort kultúry, sme zistili, že je prezamestnanosť, a teda tam sme začali riešiť prepúšťanie. Opäť to bolo povedané v tých úvodných slovách. Čiže, áno, my sme ušetrili značnú časť financií práve tým, že sme prepustili ľudí a tých bolo v našom rezorte cez 400.“*

Moderátorka – *„Ja teraz dám slovo vášmu oponentovi, vášmu protajšku, pán Parák. Sloboda a Solidarita, respektíve opozícia ako taká vcelku kritizovala toto prepúšťanie hercov ako útok na slobodu slova alebo útok na umenie. Vy ste v úvode povedali, že to šetrenie nie je útokom na umenie, na kultúru. Čiže ako to vy vnímate teraz? Skúste to vysvetliť. Ten rozdiel medzi tým, čo ste povedali v úvode.“*

R. Parák – *„Otázka bola, že či konsolidácia samotná je útok na kultúru. Konsolidácia je nutnosť. Jednoducho štát potrebuje ušetriť prostriedky. Predpokladám, že sa snaží ich ušetriť všade, kde sa dá. Čo však je útokom na kultúru, a som o tom presvedčený, je konsolidácia cez personálne čistky, ktoré sa dejú teraz. To znamená, že keď sa snaží ministerka kultúry namiesto toho, aby sa šetrilo na veciach, ktoré vlastne sa dajú ušetriť podstatne väčšie peniaze, ako je napríklad dvanásťmiliónová Správa rezortných zariadení, ako je teraz najnovšie nákupy predražené, či autobusov, traktorov, nábytku do Budmeríc a podobné záležitosti. Akože to sú všetko prostriedky, ktoré sú násobne vyššie, ako by sme momentálne potrebovali. Alebo ja neviem, či teraz aktuálne je nutné nakupovať nábytok za 200 tisíc v čase konsolidácie. Či je nutné zriaďovať novú inštitúciu za 12 miliónov? Neviem si predstaviť, že by STVR...“*

Moderátorka – *„Budeme reagovať. Ja si myslím, že asi by bolo fajn...“*

R. Parák – *„Chcem jednoducho povedať, že že sú iné spôsoby, kde sa dali ušetriť podstatne vyššie prostriedky, ako sú personálne čistky, ktoré sa momentálne udiali mnohokrát kvôli tomu, že tí ľudia boli naozaj kritickí voči svojmu vedeniu.“*

Moderátorka – *„Ja neviem, nazveme to čistkami? Lebo keď to robil pán Drlička, tiež to boli čistky?“*

R. Parák – *„Ja by som to nazval teraz priamo čistkami. K pánovi Drličkovi sa predpokladám dostaneme. Pýtame sa teraz na konkrétne konkrétne informácie, ktoré sa teraz vlastne riešia, a to je aktuálne prepúšťanie ľudí, ako je napríklad zo Štátnej opery v Banskej Bystrici Betka Lukáčová a ďalší a ďalší odborníci, či už zo Slovenského národného múzea, alebo z národnej galérie, atď., atď., vlastne nahrádzanie ich mnohokrát nekompetentnými a neodbornými náhradníkmi.“*

Moderátorka – *„My tu máme dnes...“*

R. Parák – *„Čiže chcel by som len dokončiť ešte.“*

Moderátorka – *„Dokončíte.“*

R. Parák – *„Čiže dôležité je, že ja verím tomu, že musíte dodať konsolidáciu. Jednoducho, ušetriť treba. Absolútne s tým súhlasím. Nemám s tým najmenší problém, pretože viem, že jednoducho štát na tom nie je dobre a treba šetriť. Som zo strany, ktorá, samozrejme, ktorej prvotnou, ako keby prvotným heslom je, že prikrývajme sa perinou, na akú máme. Čiže áno, máme také podmienky aj v kultúre, na aké máme, ale šetríme tam, kde momentálne nepotrebujeme vytvárať náhradné nové inštitúcie. To jak keby Slovenská televízia, ktorá naozaj momentálne nemá peniaze na rozdávanie, si zmyslela, že teraz urobí nový okruh. Neviem si to predstaviť, že by vám to niekto schválil.“*

Moderátorka – „Mám otázku, lebo teraz začali ste o tých takých personálnych veciach. My tu máme človeka na slovo vzatého na tieto veci, pretože je tu riaditeľ Národného divadla Košice, ktorý do toho vidí, do tej inštitúcie a do toho, ako to celé funguje. Ja si myslím, že pre diváka, laika to bude zaujímavý vzhľad a otázka. Chcete reagovať, pani ministerka? Nech sa páči.“

M. Šimkovičová – „Určite. Práve preto, že tu máme konsolidáciu a všetko, čo ste vy vymenovali, takým tým vašim naratívom sa môže zdať, že je to možno pravdivé. To, že vznikol, vznikla nová inštitúcia, je práve preto, lebo sa pohybujeme v umeleckom prostredí a ľudia, ktorí sú na čele týchto inštitúcií, jednoducho ich chceme oslobodiť od technokracií. A táto inštitúcia tu bola, v roku 2012 skončila, a my sme sa k nej vrátili, lebo aj v rámci tej konsolidácie je to pre nás veľmi nápomocné. Vy tu spomínate veci ako nábytok, traktory atď. Viete, koľko hektárov trávy potrebujeme pokosiť? Viete koľko? Viete si to predstaviť? Povedzte mi.“

R. Parák – „Viem, ale vy ste ministerka kultúry, nie ministerka dopravy alebo pôdohospodárstva. Mali by ste sa v prvom rade starať o tých ľudí, ktorí tam sú. A mimochodom, ešte som zabudol len jednu vec povedať, že tie platy tých ľudí v tej kultúre sú smiešne. Povedzme si to rovno, takže aj tá úspora je minimálna.“

Moderátorka – „Podme k tej kosačke.“

M. Šimkovičová – „Takže, podme teraz k tomu, že súčasťou tej kultúry a tej našej prezentácie a z toho my získavame samozrejme aj financie, my sme štát, ktorý má veľa hradov, zámkov, kaštieľov a tam sú tie plochy. Je tam asi 140 hektárov a asi sa chcete prechádzať po pokosenej trávě a po krásnych parkoch, ktoré obdivujú nielen Slováci, ale, samozrejme, zahraniční turisti. A to je prínos do štátnej kasy. Takže, preto sme urobili verejné obstarávanie a všetko je to uverejnené v európskom vestníku. Takže tá cena bola vysúťažená ako najlepšia a nám to šetrí peniaze, pretože ak by sme na kosenie tejto trávy, čo vám príde ako niečo zbytočné, dali nejakých ľudí mimo nášho rezortu, tak by sme za to museli zaplatiť. A napríklad za také Budmerice by sme zaplatili za ročné kosenie, lebo sme to prepočítavali, aby sme to teda ukazovali, tie ekonomické ukazovatele, 60 000. Tie stroje sme nahradili za nové stroje, ktoré boli z osemdesiatych rokov, teda ešte za bývalého režimu. A každá oprava takéhoto stroja stála pätnásť, dvadsať tisíc. Bolo to totálne neekonomické. Čiže, Správa rezortných zariadení prišla na to, že toto bude naj ekonomické riešenie. Pokiaľ ide o tých hercov, aby som to tu teda nerozširovala, oni v podstate dostali slobodu vo vykonávaní svojho povolania. Oni môžu naďalej hrať na doskách Slovenského národného divadla. Oni de facto neprišli o plat, pretože budú hrať v tých tituloch, v ktorých hrajú. Budú hrať v nových tituloch, popritom majú ešte dabing, popritom majú ešte účinkovanie v zahraničí v rôznych filmových tituloch, v seriáloch. Slovenská televízia taktiež pozýva týchto hercov do rôznych relácií, čiže oni neprichádzajú o financie. Tam nemôžeme hovoriť, že by strácali...“

Moderátorka – „Čiže v princípe tam ide len o to, že tie odvody, ktoré za nich platil zamestnávateľ, to divadlo, si odvody budú platiť sami, tak ako všetci, ktorí pracujú na honoráre.“

M. Šimkovičová – „Presne tak. Áno. Ale toto je úplne bežná činnosť v tejto brandži.“

Moderátorka – „Ja by som sa teraz pána Šotha opýtala, lebo padli tu rôzne veci. Asi o kosačkách vy hovoriť nebudete, ale, vás sa to netýka, ale určite ste sledovali, čo sa dialo v Bratislave. Ono naozaj, bolo to také, že nie úplne, tá realita nebola taká, ako tie titulky vyzerali, lebo Táňa Pauhofová sama povedala, že ona vlastne je na materskej dovolenke, čiže tam nie je problém. Ďalší herec mu skončila, pokiaľ viem, zmluva na dobu určitú. Ten zvyšok podme neriešiť, ale pri tom počte traja ľudia asi nie je zase až taká veľká záležitosť. Keď sa na to pozeráte očami košického Národného divadla. A možno aj vaši kolegovia v Košiciach, ako reagovali na tú vlnu, ktorá sa zdvihla, keď sa prepustilo tých päť ľudí zo SND?“

O. Šoth – „Takže, ak dovoľíte, ja by som chcel poznamenať, že ja som zažil prvú konsolidáciu za premiérky Ivety Radičovej v Slovenskom národnom divadle.“

Moderátorka – „Vy ste boli generálnym riaditeľom od roku 2010.“

O. Šoth – „Áno, kde viem od ekonómov, ktorí tam pracovali profesionálne tridsať rokov, že to ešte nezažili. A zažil som z ministerstva kultúry sa miešať prvýkrát v histórii do dramaturgického plánu riaditeľkou sekcie umenia, kde pán Sviečik bol so mnou a mal šok, že vôbec si to niekto dovoľí.“

Moderátorka – „V roku 2010.“

O. Šoth – „V roku 2010, to znamená, ja som zažil, takisto za socializmu, že mi zakazovali hrať Verdiho rekviem, že je to cirkevná hudba a chodil som po ústredných výboroch strany. Takže to je prvá téma.“

Druhá téma. My sme tak isto, čo robili v Slovenskom národnom divadle to, čo v Košiciach. Takže máme smernice, máme rôzne zákonné postupy. To znamená, že vy, keď urobíte chybu, aj to môžete urobiť. My sme to riešili tak, že sme teraz, lebo to vtedy nebolo, že platili sa tým ľuďom odstupné, lebo nebolo z čoho. Takže vláda to nefinancovala, to my sme museli z vlastných prostriedkov. A to bolo dosť ťažko, pretože naozaj sme sa nachádzali v krízovom variante. Takže sa stalo, že na opere bolo 20 lístkov, 30 lístkov na balet, z ktorých sa na Slovensku robilo mediálne svetové tituly. Stále sa zakrývalo. Tá neschopnosť tých ľudí a copyrightov zo zahraničia. Tak ja som sa snažil v podstate nechytať sa tých umeleckých zamestnancov, hoci mi navrhli Ľubu Rybársku, vtedy do upratovačky miesta, tak som to nesúhlasil, lebo som povedal, že ona je výborný spevák na druhý hlas. Svetový, ešte, áno? Lebo ten hlas taký už nemáme. A veľa, veľa umelcov. Pán Ludha si to pamätá. Veľa ľudí sa mi miešalo do rôznych vecí. Ja som stále chránil interpreta v Národnom divadle, pretože si myslím, že kvôli nim sme tam. To znamená, košické divadlo prepustilo minulý rok, to nikoho nezaujíma, to je na okraji záujmu to divadlo, ktoré má umelecké dneska najvyššie výsledky. To nehovorím ja, ako riaditeľ...”

Moderátorka – „V akom zmysle najvyššie výsledky?“

O. Šoth – „Umelecky najväčšie, ktoré dosahujú v Európskej únii, je siedma opera vo svete, ktorá není u nás ohodnotená. Ja budem hovoriť od začiatku. To znamená, všetci vedia, že máme európsky balet, že máme fantastický repertoár, to nikde vo svete není. Chodia k nám veľké svetové osobnosti, ktoré sú naozaj svetové osobnosti. Nie, že nejaký riaditeľ povie, že ty si svetový a pritom si bol lokálny a nebol si svetový, lebo to v Bratislave vyhovuje. My nie sme v takom malomeštiackom systéme. My vidíme do toho problému, to znamená, my sme prepustili pre divákov 50 ľudí minulý rok. To znamená, my sme cez odbory, cez všetky zákony, smernice, všetko, kde môžeme ušetriť externe, kde nemáme, lebo je zákon o limitovaných výdavkoch. Nesúhlasím s pánom Parákom ohľadom, či je traktor, či je kosačka, pretože to sú iné fondy, iné peniaze. To znamená sú kapitálové výdavky, sú takéto peniaze, ktoré nesúvisia so mzdami. Kde je...”

R. Parák – „Ale nikto nenútil... ministerku nikto nenútil, riaditeľov divadla, ani nikoho teraz, aby prepúšťala vyslovene ľudí. Takže mohla šetriť na iných miestach.“

O. Šoth – „Áno, môžem? Mne je to nepochopiteľné, pretože všetci hovoria o pani Ťapákovéj a ja mám predsa riaditeľa činohry. To znamená, my sa dohodneme na šetrení, tak riaditeľ činohry príde a urobí zoznam, áno? A ten riaditeľ činohry, ktorý urobí zoznam, tak podľa toho generálny riaditeľ s tým súhlasí alebo nie. Čiže odpoveď na konsolidáciu hercov by mala mať riaditeľka činohry. Ja som zatiaľ nepočul od nej nič. To je prvá vec. To nikoho nenapadlo.“

Moderátorka – „Čiže pani Kíčiňová mala vypracovať ten zoznam mien hercov a navrhnúť, čo to bude všetko.“

O. Šoth – „Áno, určite, ona mala prvá povedať, prečo sa rozhodla návrhom týmto. Je samozrejmé, že štatutár to podpisuje. Lenže ja si nedovolím vstupovať ako tvorca do baletu, do činohry, do opery a rozhodovať - ten tam bude, ten tam nebude.“

Moderátorka – „Môžem, pán Šoth, jedna otázka. Predsa len, aby sme to vysvetlili divákovi. Lebo teraz to vyzerá tak, že ten úzus je taký, že ministerka prepúšťa, hej? Lebo vy hovoríte o tom, že treba šetriť. Ale poďme to vysvetliť, že o tom, že kto bude prepustený, rozhoduje šéf tej inštitúcie, tak?“

O. Šoth – „Áno. Generálny riaditeľ dá povel. To bolo aj v SND, keď som mal tých riaditeľov. Oni dajú nejaký menný zoznam. Teraz napríklad vy ako štatutár máte tú zodpovednosť a tí umeleckí riaditelia musia zdôvodniť toho človeka, ktorého prepúšťajú. Nie, ten štatutár, ty nemáš čo do toho vstupovať. Zákonom, hierarchiou v divadle. To nie sme v amatérskom podniku teraz a teraz ten štatutár napríklad povie, tak tento mi hrá najmenej, príklad. Tento má trvalý pracovný pomer, ten je pred penziou... Viete, to je strašne veľa sociálnych vecí. A, napríklad, my máme problém, že proste máme trvalé pracovné zmluvy. Tým to celé začína, pretože tá disciplína v divadle nie je. My musíme takisto mať sebareflexiu, že každý si robí, čo chce a každý hodnotí to, čo chce, pretože...”

Moderátorka – „Viete, čo ma zaujíma, keď ste tu? Vy ste riaditeľ, keď máte hercov... Však vidíme bežne hercov hrať v seriáloch alebo v iných a majú iné aktivity v televíziách, napríklad chodia dabovať. A teraz, ja neviem, ale keď mám trvalú pracovnú zmluvu, tak mám nejaký pracovný čas, ktorý musím odvieť, hej? Normálne sa to zapisuje, tá dochádzka sa eviduje. Na základe toho máte potom výplatu. Toto je štandardné pre každého človeka, nie herca, ale zamestnanca. A teraz otázka je, že ak tí herci majú trvalú zmluvu zamestnaneckú v tom divadle a povedzme odchádzajú hrať alebo dabovať, alebo idú do

seriálu, hej, berú si dovolenku, majú neplatené voľno? Pán Ludha kýve rukou, dám vám slovo o chvíľočku, lebo vy ste predtým. Ako sa to robí?

O. Šoth – „Ja vám to vysvetlím. Ten systém je tu, už bolo v Slovenskom národnom divadle, keď sa pýtali, mne bolo veľmi smiešne, lebo som povedal, že vyrábame bryndzu, pretože ten zákon je zle postavený, čo sa týka umenia ako takého. Nahradili to kolektívne zmluvy, odbory. Ale viete, je veľa ľudí, ktorí to zneužívajú. Väčšinou sú to ľudia, ktorí nie sú silní hráči. To všetci vieme na Slovensku a je to celé zle postavené. To znamená, všade vo svete, čo by bolo riešením, je to, že ty sa zaväzuješ k určitému počtu predstavení za tú mzdu, ktorú máš. Keď inštitúcia ti to nezabezpečí, keď inštitúcia ti to nezabezpečí, pretože režisér ťa nechce kvôli tvojej kvalite vybrať, tak ti povie, že on je povinný ťa vybrať, lebo v odboroch to majú. Čo je a bsurdistan v celej Európe.“

Moderátorka – „A tak to funguje?“

O. Šoth – „Áno, u nás to tak funguje. Ďalšia vec, ktorá je, čiže ten filter robíš, ten najmenej hrá, najmenej spieva, ten nemá takú kvalitu. A keď ideš na súd a hovoríš o kvalite, nikdy ten súd nevyhráš, áno? Pozor. Takže, u nás je to tak. My sme dali šancu tým ľuďom, navrhli sme im odstupné, veľkorysé, to je desať mesiacov na základe platov. A tí ľudia mali dva mesiace, myslím, čas na to, aby si premysleli, či chcú odísť, alebo nechcú odísť. Vznikla genéza tých interpretov, umelcov celého divadla a ja som napríklad s určitými vecami nesúhlasil ako štatutár, lebo vy môžete, zo zákona nemusíte dávať odstupné. Prečo? Pretože by to rozrušilo celý repertoár tak, že by ste nehrali. Bavme sa o divadle, kde je dvadsať hercov. Bavme sa o divadle, kde tanečnice majú štyri práce. Bavme sa o tom, koľko sú operovaní, a bavme sa o tom, koľko má opier Národné divadlo v Košiciach so šestnástimi stavačmi, koľko má SND, koľko má baletov, koľko má prvých sólistov, že sólista prvý nerobí zbor, operu, operetu, lebo by neexistoval repertoár. Čiže...“

Moderátorka – „Pán Šoth, ja vás teraz preruším, lebo toto je presne tá téma, na ktorú nám vie povedať práve pán Ludha, operný spevák. Ja len poviem divákovi, že vy ste odišli, spievali ste pre španielsku kráľovnú, vrátili ste sa na Slovensko, dostali ste výpoveď od pána Drličku. Dobré. Spolu s vami ďalší kvalitní speváci z opery, lebo vtedy prišiel pán bývalý riaditeľ Slovenského národného divadla s tým, že zo zahraničia tu budeme uplatňovať taký ten model, že budú chodiť hosťujúci umelci. No, vy ste skončili, ale akým spôsobom to fungovalo? Lebo naozaj, že predpokladám, že našich bežných divákov, ktorí každé ráno idú do práce na siedmu alebo na šiestu, cvaknú si to tam, osem a pol hodiny odrobia, idú domov, prípadne robia na smeny, a troška im toto nedáva zmysel, že ako funguje, vo vašom prípade fungovalo to, že ste išli spievať niekam inam a v opere ste mali trvalý pracovný pomer?“

Ľ. Ludha – „Vysvetlím. A to sa potom sa vrátim aj k tej konsolidácii. Ja nerozumiem, ako je možné, že v štátnom divadle, ako je národné divadlo, sú tri súbory a všetci majú iné podmienky. My v opere, ja keď som mal napríklad koncert v Bratislave vo filharmónii, ja som si na každý deň musel vypísať neplatené voľno, na ktoré som ja a potom si z vlastných peňazí platil odvody do sociálnej, zdravotnej poisťovne. V činohre, podľa mojich vedomostí, toto nerobia. To znamená, že on hrá v činohre, poprípade poberá penziu, učí aktivity v rozhlase, v televízii. A ja sa pýtam, tu je miesto na konsolidáciu. My tam máme dneska 12 ľudí, ktorí sú 70, 80 + a to nie je proti nim. Rozumiete? To nie je proti nim. To sú legendy, ktoré milujem tých ľudí. Ale, nehnevajte sa, aby štát platil dvojmo aj penziu, aj plat? Veď oni nech idú na zmluvy. Keď si taký dobrý, a si potrebný, príď na zmluvu a dostaneš. Ale odvody? Prečo dva razy? Veď to je prirodzený beh života, že keď dosiahne 65 rok, tak sa mi niečo v živote zmení, ja ostávam emeritný sólista, emeritný herec, legenda. Ale prečo by mal byť zamestnanec? Veď ten plat môže ísť mladému, ktorý o dvadsať rokov môže byť ďalšia legenda, nie? Takto to vidím ja.“

Moderátorka – „Koľko je tam dôchodcov? Štrnásť?“

Ľ. Ludha – „No momentálne pätnásť. Dvanásť, bolo štrnásť. A ja som to...“

R. Parák – „A viete koľko predstavení odohrala činohra za rok? Napríklad za rok 24?“

Ľ. Ludha – „Nie, ale viem...“

R. Parák – „471. To je dvojnásobok toho. Dvojnásobok. Toho, čo balet alebo opera. Až 40 ľudí to hrá.“

Ľ. Ludha – „Ale ja sa nebudem o tomto...“

R. Parák – „91 percentná obsadenosť. To znamená, že ťažko rozprávať o tom, že tam niekto iba berie plat a nechodí do práce. A neberie si pri tom nejaké voľno.“

Ľ. Ludha – „Nie, ja som toto nepovedal...“

Moderátorka – „Počkajte, nechajte dohovoriť pána Ludhu, lebo vy ste mu do toho vstúpili...“

Ľ. Ludha - „Ale ja som toto predsa nepovedal. Ja som povedal, že keď sú potrební, nech idú na zmluvu a za každé predstavenie dostane plat, respektíve honorár. Ale odvody? Nehnevajte sa, aké odvody? A za čo? Veď on má penziu. Aké odvody? Ako prečo by mal štát platiť dvojmo ľuďom? Nehnevajte sa, za po 60 rokoch...“

R. Parák – „Za dôchodcu už ale štát odvody neplatí myslím, to má z dôchodku...“

Ľ. Ludha – „No veď práve, ale ja vám ukážem, my sme to rátali tam to je štyristo tisíc ročne. Len tých štrnásť ľudí na platoch, a to som povedal, že by stáli len dvetisícpäťsto. Jeden človek aj s odvodmi.“

Moderátorka – „Pán Ludha, rozumiete...“

M. Šimkovičová – „Prepáčte, ja by som chcela reagovať.“

Moderátorka – „Nech sa páči.“

M. Šimkovičová – „28 predstavení činohra zrušila minulý rok. Dôvody si zistíte. 93,4 je návštevnosť opery a baletu. Ak teda hovoríte o 91 percentnej návštevnosti. 144 myslím, že prepustil pán Drlička zamestnancov, ale činohra zostala ako svätyňa nedotknutá. Čiže nerozumiem celkom tomu, čo sa všetko prepustilo v rámci opery a baletu. Ale oni nemohli hrať toľko predstavení, toľko opery a toľko baletu, pretože 144 ľudí prepustili a ten stav, ktorý bol okolo toho, to nemohol vykonávať. Čiže oni potrebovali prehodiť, asi to javisko pripraviť to všetko...“

Ľ. Ludha – „Dodnes nemajú interného basistu a keď robili novú operu Samson Dalila, museli zavolať hosťa, pretože na to nemajú tenora.“

M. Šimkovičová – „Prečo je tu taká selektívna solidarita?“

R. Parák – „To nie je selektívna solidarita.“

Ľ. Ludha – „No je.“

M. Šimkovičová – „Je.“

R. Parák – „To je o tom, že keď chcel, napríklad robiť takéto zmeny....“

M. Šimkovičová – „Ale hovorím vám o číslach.“

R. Parák – „...potreboval, potrebovali... Ja tiež hovorím o číslach a tie čísla sú jednoznačne v prospech činohry, tak jednoducho chcem len povedať, že keď chcel urobiť takúto zmenu, Matej Drlička, teraz ho... takto, nechcem obhajovať Mateja Drličku, spôsob, akým vlastne boli prepustení tí operní speváci, podľa aj podľa môjho názoru, nebol absolútne správny. Nechcem, nechcem jednoducho ho obhajovať.“

M. Šimkovičová – „Neboli to len speváci, ale aj ten celý stav okolo toho.“

R. Parák – „Ale druhá vec, koľko zamestnancov má opera, koľko zamestnancov má balet? To sú stovky ľudí. 400 ľudí. A keď je 40 ľudí je jednoducho v rámci toho...“

Moderátorka – „Pán Šoth tu komentoval toto. Vysvetlite to, aby sme to pochopili, aký je rozdiel.“

O. Šoth – „Ako pán René Parák, akože zo svojej pozície, v tomto má pravdu. Lenže, existuje hudobné divadlo, ktoré sa s činohrou nedá vôbec porovnávať. Hudobné divadlo je najdrahší žáner, najvyššia kultúra je opera. Ktorá, napríklad si predstavte, že by mala 480 predstavení opera. To by sa zadržli nástroje, hráči, tanečníci, to nie že traja herci sú na javisku a s tým sa počíta. Činohra piati herci. Neviem, či činohra má päťdesiat členov, hercov, často na javisku. Päťdesiat ľudí. Tak, ako kedysi to bolo. Pozor, to tak aj bolo. Ale čo sa týka opery, baletu, to je nejaký výkon. To znamená, prvý sólista, najviac sa mu opotrebuje hlas. To je strašne ťažká profesia. Druhý trubkár, predstavte si, keď ten trubkár štyri hodiny trúbi a večer ide, trúbi štyri hodiny. To môže dostať mozgovú porážku. Bavme sa o náročnosti profesie.“

Moderátorka – „Čiže ten operný spevák podáva výkon ako vrcholový športovec?“

O. Šoth – „To je ešte horšie. Lebo ja hovorím, aj ten herec, to je drina. Neskutočná, s emóciami, so všetkým. Lenže tento systém, ako hovorí pán Parák o tom hraní, o tých systémoch, my sa ne bavíme o tom, že opera Slovenského národného divadla má príklad 120 hráčov, my máme šesťdesiat. Áno, čiže tých šesťdesiat hráčov, tá frekvencia je iná, pretože ten človek nemôže ráno mať štyri hodiny frekvenciu a večer, lebo sa zblázni. Zvuk, orchester, to nejde. Tanečník nemôže stáť deväť hodín na špičkách, pretože bude mať skrvavené nohy, hej? Aj to sa deje, aj tá šikana existuje. Veď to viete, počuli ste o tom. Ale tu je veľmi dôležitá iná vec, že ty musíš presne vedieť, koľko ten človek, aký výkon má. A teraz, nehovoriac o tom, opera má veľké náklady v hostí. Má aj činohra, menšie, a niekto balet. My nemáme hostí, preto máme výnosy plné. Ale sú operní speváci, ktorí dosahujú rámec Európskej únie kvality. To znamená, keď ty máš domáceho sólistu, príklad, ktorý naozaj už je pred zenitom, starší, že už je druhý hlas. Na ňu tí diváci neprídu, pretože naňho nedajú 300 euróv lístok ani zo srandy, ani na herca. To sa nedá porovnať, pretože to je medzinárodná scéna. A keď vy zoberiete fantastického speváka, napríklad

sme mali vianočný koncert a mali sme prvého sólistu v Metropolitnej opere, v ktorej spieval, a to isté sólistka z milánskej Scaly, ktorá nie je angažovaná, lebo tam je stagione, ale inde sú. Čiže, to tiež nie je pravda, ale len to chcem dopovedať, že to sú kolektívne telesá. Čiže, ten herec môže, viete, mať monodrámu, jeden, a tých dvadsať hercov môže si točiť seriál, ale ten operný spevák nemôže. A to je to, že u nás ministerstvo kultúry je jedna organizácia, ktorá nás živí. Ja vám poviem, ktorý som mal návrh. Že človek, ktorý herec hostuje v Národnom divadle v Košiciach, čo je veľmi zriedkavé, kedysi to bolo pravidlo, že Košice a Bratislava spolu komunikovali. To dneska nie je.“

Moderátorka – „Teraz nekomunikujú.“

M. Šimkovičová – „...aby to takto fungovalo.“

Moderátorka – „Ja teraz, ja teraz....keď dokončíte....“

O. Šoth – „A my chceme, to znamená, koncepcia moja bola kedysi, že ten sólista opery ide cez Banskú Bystricu, kvalitný, príklad. Ludha ide z Bratislavy do Bystrice, tam na škole robí seminár, príde do Košíc a má tri predstavenia za týždeň. Takže sa vyspieva. Bratislava nie je veľké mesto na to, aby ste sériovo hrali operu. To v žiadnom prípade....“

Moderátorka – „Teraz, teraz toto utneme, lebo už sme tak hlboko v týchto veciach. Dokončíte ešte a potom dáme ďalšie kolo.“

Ľ. Ludha – „Ja by som ešte dokončil, lebo pre divákov toto môže byť možno aj únavné, lebo to sú veci, ktoré niekedy už nerozumiem ani ja, ale konkrétne veci poviem, ako ste sa ma pýtali, že ako to tam vyzeralo. Tak poviem vám rok 2022. Ja som mal premiéru v berlínskej Štátnej opere so Simonom Rattlom. Mal som premiéru v drážďanskej Sempreoper s pánom Konvitschnym. Potom som mal premiéru v Madride, kde som spieval pre tú kráľovnú a v Budapešti. Za všetky tieto aktivity som mal v divadle neplatené voľno. To znamená, divadlo za mňa neplatilo ani cent. Ale bol som takto zavesený na klinčeku, že keď mi povedali - potrebujem ťa, tak som prišiel, a rád, a všetko - hocikedy. Za to som mal ročne, ja som to som už raz spomínal, ale poviem to ešte raz, lebo to je bizár. Za to som mal za rok 19000 eur. Za rok. Za túto službu, že som bol stále k dispozícii, človek, ktorý, naozaj som spieval na tých najvyšších, najväčších cenách s dobrými kritikami, tak to bolo nevýhodné. Tak ma prepustili preč. Tak potom na tie moje role chodil kolega, ktorý mal za večer 5 tisíc. Tak, toto není konsolidácia. Nehnevajte sa na mňa, toto bol môj v podstate tretina platu za rok, čo som mohol spievať každý deň, keď som doma. To znamená, klamstvo bolo to, že ja vyžieram Národné divadlo, pretože to nebola pravda, lebo keď som bol preč, tak za mňa neplatili cent. Napriek tomu na mňa mali právo, lebo tam to bolo, že keď potrebuje divadlo, ma môžu zavolať naspäť. Našťastie, sa to nikdy nestalo, lebo neviem, ako by sa to riešilo. Ale ešte sa vrátim k tomu, že mňa vždycky zaujímajú výsledky. Viete, celá táto feéria s týmto pánom Drličkom skončila tak, že dnes je opera v troskách. Totálne v troskách. Oni hrajú päťkrát za mesiac nejaké dva tituly, nemáte na čo ísť. Nemáte, oni nemajú technikov, nemajú ako postaviť tie scény, nemajú nič. Proste opera po 106 rokoch na Slovensku je koniec.“

R. Parák – „A toto je výsledok podľa vás, pána Drličku?“

Ľ. Ludha – „Nie podľa mňa.“

R. Parák – „To je výsledok, podľa mňa trojnásobne predĺžovanej zmluvy pani riaditeľky Ťapákovovej, ktorá nie je ani transparentne vybraná...“

Moderátorka – „Ale ona tam predtým nebola, viete...“

R. Parák – „Není schopná podľa mňa s týmto stavom absolútne nič urobiť.“

M. Šimkovičová – „A ona s týmto má čo spoločné?“

Ľ. Ludha – „Toto ja sa s vami nepriem....“

R. Parák – „Jak že nemá, je generálna riaditeľka. Akože, kto sa má o to starať?“

Moderátorka – „To sa teraz dostávame do bodu, aby sa trošku tie vášne upokojili...“

Ľ. Ludha – „Ale toto ja sa s vami nepriem. Toto s vami nepriem. Ja, myslel som tak isto, pozrite sa, poviem to tu na rovinu, ako bolo. Ja som prišiel s ideou, lebo my sme sa s národným divadlom súdili. Jeden z nás to už vyhral. Tam naozaj hrozilo, že divadlo by mohlo prísť o veľké peniaze, pretože všetky tie právne veci boli na našej strane. Jeden to už vyhral, ale pri stave dnešného súdництва, my sme si povedali, že proste nebudem do osemdesiatky čakať na nejaké rozhodnutie. Tak som bol iniciátor stretnutia s pani Ťapákovou, že si teda sadneme a že - dohodnime sa. To bolo takto pred rokom, v januári. Pred rokom. Povedala, že sa dohodneme. V októbri minulého roku nebolo nič, keby som ja neinicioval, neinicioval stretnutie cez Rasťa Štúra, sme kamaráti, že však preboha, tak snád' to vybav,

tak dodnes by to nebolo nič. A toto ja zase pri všetkej úcte k vám a ku všetkým, musím povedať, že naozaj, ona sa s nami bavila veľmi priateľsky. Veľmi otvorene. Nemôžem na ňu povedať nič zlé, ale čo sa týka tohoto výkonu...nič.“

Moderátorka – „Neposunuli ste sa?“

Ľ. Ludha – „Posunuli. Nakoniec sme sa dohodli. Oni sa nám ospravedlnili.“

Moderátorka – „A ideme teraz na ďalší krok. Lebo je to o peniazoch. Je to o peniazoch. Videli sme, aké vášne vyvolala táto jedna vec. Či to bolo právom, neprávom, proste je to nejaký symbol niečoho, vášne sa spustili. Toto ale nie je koniec šetrenia. Čiže otázka, že čo bude pokračovať ďalej v rámci šetrenia, v rámci konsolidácie, a kde možno vidíte takú tú nášlapnú mínu, že to môže spustiť podobné vášne? Alebo už to pôjde iba vecne po číslach, pani ministerka?“

M. Šimkovičová – „Tak, keď to nespustilo vášne v tom roku 2022 pri 140 ľuďoch z divadla, tak teraz by sa asi mohli odložiť trochu tie emócie. Lebo ak sa tu rozprávame o tom, že naozaj nielen Slovensko, ale celá Európa konsoliduje, a teda pozrieme sa do zahraničia, že ako tam žijú, či už divadlá, kultúra, alebo aj iné odvetvia, iné rezorty, tak všade sa šetrí a všade sa prepúšťa. Kto bude mať prácu, tak môže byť v podstate šťastný človek. A títo herci, o ktorých sa tu my rozprávame, o troch osobách, hej, pretože pani herečka je na materskej dovolenke, zo zákona teda nemôže byť prepustená a jednému skončila zmluva a tí traja môžu naďalej hrať, čiže de facto nestratili prácu. Ale ak by sme sa pozerali na kultúru a na to, čo sme tu spomínali v úvode, že máme veľa historických pamiatok. Ja som vošla do rezortu, kde napríklad na hrade Červený Kameň bol padnutý strop, ktorý spadol pred takmer štyrmi rokmi a nikto s tým nič nerobil. Nerozumiem tomuto barbarstvu, že keď vám padne strop na v administratívnej budove a vy si odtiaľ zoberiete veci ako riaditeľka a necháte to padnuté... Pre mňa je to barbarstvo. Kúsok ďalej odtiaľ, tiež na hrade Červený Kameň sa prepadla strecha a tieklo do interiéru, čiže zase sa tá celá stavba musela nejakým spôsobom riešiť. Ale aj to sa nechalo tak. Čiže Správa rezortných zariadení vďaka tejto Správe rezortných zariadení sme tento havarijný stav, lebo to sú havarijné stavy. A vtedy musíte premýšľať. Musíte premýšľať. Ani nechcem všetko tu akože riešiť, ale vtedy musíte premýšľať nad tým, ako rýchlo zachrániť tú národnú kultúrnu pamiatku. A tak sme teda opravili tieto stropy a strechu. Ďalšia vec bol Spišský hrad. Tam sme skoro prišli o zápis do UNESCO a to už by, to by bola hanba pre nás absolútna. Ale nikoho to nezaujímalo. Zase sme to museli byť len my, ktorí sme to o päť minút dvanásť opravili. Teraz sú obrovské mrazy, ono by to padlo. A zápis do UNESCO to trvá roky.“

Moderátorka – „Možno sa ešte dostaneme k týmto stavebným veciam. Krásna Hôrka napokon. Tiež nekonečný príbeh.“

M. Šimkovičová – „To je nekonečný príbeh. Od roku 2012, máme rok 2026. To tí predkovia, ktorí stavali tú Krásnu hôrku bez tej techniky, ktorú máme my k dispozícii...“

Moderátorka – „Lebo pre mňa je to hrad môjho detstva.“

M. Šimkovičová – „Pre viacerých.“

Moderátorka – „Pre viacerých, áno. Pán Parák, vy ste tu ako tímlíder SaS, opozičný. Pozeráte sa na to iným pohľadom ako ministerka. Logicky. Kde by ste možno vy videli priestor, ako šetriť. Ako teraz poďme tak konštruktívne sa na to pozrieť, že keby ste boli ministrom, ako by ste šetrili vy. A otázka je, či by mali mať herci, tí kritickí herci, napríklad aj imunitu pri prepúšťaní, že toto stačí, aby boli imúnni voči akémukoľvek prepúšťaniu.“

R. Parák – „Ja už by som tému hercov a prepúšťania hercov už opustil, lebo vzbudzuje to evidentne zbytočne vášne a v konečnom dôsledku, naozaj sa bavíme o mimochodom takisto smiešnych peniazoch. Ale čo sa týka, ak sa to týka týchto 3 ľudí.“

Moderátorka – „Keby ste boli tým ministrom, čo by ste urobili vy?“

R. Parák – „Ale poďme naspäť vlastne k tomu, že v mnohých veciach, paradoxne, napríklad ja s vami súhlasím. Ja súhlasím s tým, že by mala existovať nejaká inštitúcia, ktorá efektívne využíva verejné zdroje, ale predtým má existovať nejaká odborná diskusia, ako by mala táto inštitúcia fungovať, ako by mala pôsobiť. Ak založím Správu rezortných zariadení, tak si tam v prvom rade potrebujem dostať ľudí, ktorí sú odborníci, aj na takéto typy. Lebo my teraz neopravujeme baráky v Petržalke, a nezateplujeme priestory, jednoducho my riešime...“

M. Šimkovičová – „No veď tam bola tá odborníčka, ktorá to nechala tri roky padnuté.“

R. Parák – „No ale tak jednoducho Správa rezortných zariadení momentálne nemá odborníkov, nekomunikuje s odbornou obcou. Nekomunikuje s nikým, kto vlastne pôvodne nejakým spôsobom to robilo...“

M. Šimkovičová – „My sme to opravili. Ale naše výsledky hovoria za to, že sú tam odborníci.“

R. Parák – „Vaše výsledky hovoria to, že na Krásnej Hôrke sa teraz zablokovalo ďalšie opravovanie toho hradu práve kvôli chybám, ktoré urobila Správa rezortných zariadení. Čo znova potenciálne predraží celý projekt.“

Moderátorka – „Je to tak?“

R. Parák – „A druhá vec je...“

M. Šimkovičová – „Absolútne.“

Moderátorka – „Počkajte. Lebo či to tak je, alebo nie je, ja som tiež robila rozhovor na túto tému a úplne sa mi nezdá, že máte pravdu. Ale opýtam sa vás, lebo...“

M. Šimkovičová – „Správa rezortných zariadení funguje od februára minulého roka. Osemnásť mesiacov sme museli analyzovať technické nedostatky, ktoré boli na Krásnej Hôrke urobené. Popritom sme zachránili ten Spišský hrad, teda ten románsky palác. To, čo sa tam udialo, veď koniec koncov sa to aj dozvieme, lebo aj vďaka Bohu sa tam robí poslanecký prieskum. Takže všetky tieto náležitosti budú k dispozícii, pretože to iniciovala opozícia. Ale keď som bola fyzicky na návšteve Krásnej Hôrky, tak som bola z toho zhrozená, keď som sa pýtala, že prečo sa nezačalo s opravou v roku dve tisíc dvanásť v marci s opravou toho hradu, kde vlastne horelo? Prečo sa začalo s riešením úplne inej časti hradu? A za ďalšie, ja nie som ani stavebný inžinier, ale úplne z takého laického rozumu. Ak vám sa niečo stane a potrebujete opraviť dom, nezačnete od vrchu, od strechy? Prečo sa teda nezačal riešiť ten vrchný hrad? A ten riešime až my. Čiže stredný, spodný a stredný hrad sa nejakým spôsobom....“

Moderátorka – „To je zase, tieto detaily nechajme potom na poslanecký prieskum...“

R. Parák – „Akože v tomto s vami súhlasím. Napríklad to, že sa neriešil vlastne horný hrad, neriešili sa vlastne tie strechy. A tak ďalej, tomu rozumiem. A takto. Aby sme boli úprimní, množstvo chýb sa udialo už aj, samozrejme, pred vašim ministrovaním. Ja teraz hovorím skôr o tom, že tam bola, vytendrovaná nejaká firma, ktorú momentálne, ktorá sa momentálne právne bráni, a tým pádom môže zablokovať ďalší proces, čo môže potenciálne viesť k predraženiu. Čiže len to som chcel povedať. A ďalšia vec ešte, ešte keď sme pri Správe rezortných zariadení, tak je to nákup. Nákup v Polhore v pozemku najskôr za tri a pol milióna, potom, chvála Bohu sa podarilo, aj vďaka tomu, že opozícia sa do toho pustila, znížiť tú cenu na primeranejšiu cenu. Ale stále sa bavíme o 1 celá, myslím, že 9 milióna, ktoré nemuseli sa teraz vlastne nejakým spôsobom míňať na pozemok, ktorý ešte nemá ani prístupovú cestu. Prečo sme neriešili...“

M. Šimkovičová – „Prosím vás...“

R. Parák – „Reálne existujúce budovy, ktoré sa dajú.“

Moderátorka – „Nechám, áno...“

Ľ. Ludha – „Pani moderátorka, prosím vás, mohol by som vstúpiť do toho, ja som mal pocit, že som bol pozvaný do relácie o kultúre a politike a nie o kosačkách, ani nie o strechách...“

Moderátorka – „O kultúre. A nie o technických veciach...“

R. Parák – „Ale bavíme sa o tom...“

Ľ. Ludha – „Nie, vy ste začali tému, ktorá je úplne mimo.“

R. Parák – „Ja som dostal otázku, na čom by som šetрил.“

Ľ. Ludha – „Ale načo sem ťaháte kosačky a hrad?“

R. Parák – „Lebo to sú veci, na ktorých by sa dalo šetriť.“

Ľ. Ludha – „Ale toto není téma tejto debaty.“

Moderátorka – „Čiže... Dobré... A na tých by ste šetřili vy. Dobré. Podme teraz konkrétne sa baviť...“

Ľ. Ludha – „Šak to není pravda...“

Moderátorka – „Ale mne sa to páči, že si to takto vydiskutujete...“

Ľ. Ludha – „Ale máme tu 50 minút, tak preberajme veci, na ktoré sme tu.“

Moderátorka – „Ale ideme na kultúru, nie na technické... Pán Šoth... vy ste... ja sa Vás opýtam. Hovorím, ako by sa, alebo pýtam sa, ako by sa, kde by sa šetřilo. Vy už v Košiciach ste začali minulý rok. Ak som teda pochopila správne, čo bude ďalšie kolo vlastne u vás, akým spôsobom budete šetriť vy?“

O. Šoth – „Takže v rýchlosti. My sme dvihli výnosy. Milujeme našich divákov, milujeme naše divadlo. Aj negatívnych, pozitívnych, všetkých. Máme dosť veľa stretnutí, snažíme sa spoločne nájsť spoločného menovateľa, to znamená - pre operu, pre činohru, pre balet. Potrebujeme vysoké výnosy. Tieto šetrenia, to, čo hovorí pán Parák, to je z Európskej únie. To sú tie štátne zamestnanecké platy. Tam je problém, že tam je prezamestnanosť. Preto dneska prišiel audit personálny do Košíc. Mal som štyri kontroly, hĺbkové audity na základe mediálnych výstupov, len intríg, nereálnych vecí. Čo sa týka toho šetrenia, vy môžete čo? Interpret hrá, vytvoríte mu podmienky maximálne, aké chcete. Keď nemôžete, tak ako riaditeľ musíte použiť svoje finančné prostriedky preňho, aby ste mu zabezpečil benefity. U nás to je tak. To sa dá veľmi rýchle overiť.“

Moderátorka – „Číti to divák, toto všetko? Ten divák to... nevidí na tom, že stále hráte tolko, čo ste hrali...“

O. Šoth – „Nie....Nie... hráme pre diváka. Milujeme nášho diváka, lebo si neviete predstaviť, keď vám stúpnu v krízových variantoch o 60, 70 % výnosy bez reklamnej pomoci. Pretože my nemôžeme za to, že naše divadlo malo 1000 miest, rekonštrukciu 500 a teraz, keď má 500 miest divadlo, kde sa hralo Labutie jazero, všetky tie tituly, tak sa to nebude hrať a urobí sa komorný repertoár? To nikde vo svete neexistuje.“

Moderátorka – „Viete čo ma zaujíma? Vždy ma to zaujímal. Teda tie posledné veci, čo sa diali v kultúre. Pán Ludha vlastne tiež nejakým spôsobom na toto reflektoval. Ale, tá politika, ktorá sa vnáša do kultúry, hej? A teraz. Videli sme, čo sa dialo v Bratislave. Ja sa k tomu musím vrátiť, prepáčte. Ale videli sme, že v Bratislave sa čítali preslovy po predstavení, herci sa postavili, čítali. A to ma teraz zaujíma, že ako košické divadlo na toto reagovalo, či sa u vás tiež niečo také dialo, alebo či sa zvažovalo, či sa niečo také bude diať.“

O. Šoth – „Tieto veci chcem vysvetliť na správnu mieru. Ľudia to nevedia. Teraz budeme mať fantastickú debatu, ktorú nefinancujeme my. Po 25. rokoch bude obrovská, stretnutie 80 rokov slovenského divadla, kde bude 30 ľudí, kde sa tie veci dajú na správnu mieru, lebo v Divadelnom ústave tie historické veci, nemáme. A v čom to je? Košické divadlo nikdy nebolo politické divadlo. To málokto vie. V päťdesiatych rokoch my sme boli jediné divadlo, ktorý všetkých disidentov, ktorí nemohli robiť Česi, Slováci, od režisérky Lokvencovej, Kúru, ktorého nezobralo SND, ho vyhodilo o ulice, keď v noci ho vyhodil minister kultúry, lebo mal väčší úspech ako ruský pár a Saša Machovca obesili. To sú šialené informácie, tak my, Košice, ich zobrali. To znamená, ja si myslím, že každý interpret má nárok na svoj názor. Nie v divadle. To končí v šatni. Ja neviem si predstaviť, lebo ja som zažil revolúciu, ja som bol v osemdesiatom deviatom, keď bola štrajková pohotovosť, bol som v činohre, keď sme odmietli hrať, keď sme sa vzdali platov. Ja si veľa vecí pamätám. Dneska nie je tá situácia. Nikto sa platov nechcel vzdať, hej? Každý o tom len trepe dve na tri, ale my sme nechodili. Ale u nás ten herec, ten daný, má svoj súkromný Facebook, má všetko. On má právo nesúhlasiť, má právo nesúhlasiť, to znamená, je vláda určitej politickej strany. To je veľmi dôležité. Dostane dôveru, volíme to, tešíme sa. Kto nás sklamal? Oni. Prečo oni nás berú k svedkami proti druhej vláde? Nech si to oni vyriešia. My sme to nechceli, my sme nerobili nič zlé. To je ich neschopnosť a ich pocit významnosti a dôležitosti. To je veľmi podstatné. Lebo my v revolúci, aby ste vedeli páni a dámy, v 89 roku, prvá signálna vec bola - slobodné voľby. My sme nehrali to, či budeme kapitalizmus, socializmus, slobodné voľby. Pamätám si 11. decembra, keď sme sedeli v historickej budove Národného divadla, kde mám fotografiu, kde zavolali Havlovi a Kňazkovi, že štvrtý dodatok ústavy, že vedúca úloha komunistickej strany skončila. My sme všetci plakali od šťastia. Nikto nebol proti Havlovi, ako herci dnes hovoria v Noci divadiel, že tam pískali. To je klamstvo. Nemôže si tu každý robiť svoju históriu. Tí ľudia tiež veľa zabudli, čo urobili. Každý robíme chyby a tieto Košice sú úžasné v tom, že ja zamestnávam ľudí. Napríklad ja vám poviem konkrétne, keď chcete vedieť. Barbora Šajgalíková, fantastická výtvarníčka, mi robila dizajn celej sezóny. Matúš Bachinec je môj umelecký šéf, ktorý boli na konkurze s pánom Drličkom do DPOH. A prečo by nemohli u nás robiť a povediac, že so Šothom, že je kolaborant. Kde sme? Všetci majú nárok, talentovaný človek, dostať chlieb. A to je jedno, aký máte názor. Veď ja som ten človek z tej havlovej generácie z Prahy, od veľkých ľudí, na rozdiel od tých slovenských spoluobčanov, ktorý som prežil neskutočné veci za bolševika v Prahe, ktoré priamo bolo riadené Moskvou. My sme mali slobodný socializmus tu v Bratislave. Verte tomu.“

M. Šimkovičová – „Ja súhlasím, že politika nepatrí do kultúry...“

Moderátorka – „A práve to sa chcem, opýtať...“

M. Šimkovičová – „Určite nie do divadla.“

O. Šoth – „Len dopoviem...prepáčte... len jednu vetu dopoviem...“

M. Šimkovičová – „Ja by som len chcela povedať, na základe týchto záležitostí, ktoré sa diali pred predstavením. To, že teda sú divadlá vypredané predstavenia napriek všetkým konsolidačným opatreniam, to, čo teda aj hovoríme, si u nás na poradách s riaditeľmi našich inštitúcií, napriek tomu, že sa zvýšilo vstupné do divadiel, tak je tam 93,4 úspešnosť týchto predstavení a taká je návštevnosť. Ale to, že idú politicky agitovať pred predstavením, je podľa mňa absolútne neprípustné. Tu sa hovorí, že my sme dávali nekompetentných ľudí. O mne sa hovorí, že som nekompetentná, neviem, o akých kompetenciách sa rozprávame, ale táto agitácia tam nepatrí. Nám potom telefonujú ľudia a chcú vrátiť vstupné, čo je prirodzené. Ľudia si idú do divadla oddýchnuť. Je jedno, či ste koalícia, či ste opozícia. Kultúra má byť pre všetkých, kultúra má spájať ľudí, kultúra má byť nad politikou a my ako ministerstvo kultúry máme podporovať všetko, čo spája ľudí a nie ich rozdeľuje. Takže ak ideme na predstavenie, na činohru, nemôžem si tam vypočúť nejakú ideologickú agitačnú činnosť pár ľudí. Čo keď v tom hľadisku sú ľudia, ktorí sú proti tomu? Oni s tým nesúhlasia. Oni prišli za kultúrou si oddýchnuť, oni chcú relax. Oni majú plné zuby politiky, preto idú do divadla.“

Moderátorka – „Ja, prepáčte, ..“

R. Parák – „Ja, na to si dovoľím, prepáčte, pre mňa...“

Moderátorka – „Prepáčte,.. prepáčte, prepáčte, tuto pán Ludha je na čakačke...Skúste vy.“

R. Parák – „Nech sa páči...“

Ľ. Ludha – „Takto. V podstate máte pravdu všetci. Všetci máte pravdu. Divadlo a politika vždy boli prepojené. Len ide o to...“

R. Parák – „Musia byť prepojené.“

Ľ. Ludha – „Ale...nie, počkajte. Nechajte ma dohovoriť. Ide o to, aké divadlo. Pretože napríklad Vlasta Burian, Voskovec – Verich Oslobodené divadlo. Samozrejme, áno. Lenže pozor, to boli súkromné projekty.“

M. Šimkovičová – „Tak.“

Ľ. Ludha – „To boli súkromné projekty, kdežto ja vám poviem iný príklad. V päťdesiatom druhom roku v Národnom divadle v Prahe žiadali kolegyne pre Štepiňkovú trest smrti. Za to, že bola, že ju chytili na hraniciach na prechode do zahraničia. Kolegyne pre kolegyňu žiadali trest smrti. Nakoniec dostala len desať mesiacov. To bolo v štátnom divadle. Tam, prepáčte, dno. A takisto si myslím, že keď sa tu, keď si tuná niekto spraví súkromnú súkromnú platformu, nikto nemôže proti tomu nič mať. Ale písal mi kamarát, bol v martinskom divadle, ja budem konkrétny, na nejakej shakespearovskej hre. Už o kvalite nebudem hovoriť, to sem nepatrí, čo mi povedal. Ale po predstavení vyšli herci von a povedali, že idú teraz čítať tieto, tieto svoje veci a komu sa nepáči, nech ide domov. V štátnom divadle povie herec, že chodte domov? Tak to si pomýlili. A ja vám dám ešte jeden príklad k tomu, iný. Ja vám dám, teda dobre, tak poďme inam. Poďme sa baviť o galérii. Budem zamestnaný v galérii, v štátnej galérii a budem maliar a budem galerista. A jedného dňa si ja zoberiem 15 stojanov a rozvešám si tam svoje obrazy. Bude to normálne? No, bude to normálne, že ja začnem presadzovať v štátnej galérii svoje obrazy, lebo tam pracujem? To je nonsens. Tak choď do súkromnej galérie a vystav si svoje.“

R. Parák – „Pravdupovediac, pardon, prepáčte...“

Moderátorka – „Prepáčte, ešte necháme tu jednu vetu pánovi Šothovi, a potom je javisko vaše.“

O. Šoth – „Ja som... To tá politika a divadlo. Ja chcem jednu veľmi dôležitú vec povedať, že ja si myslím, že zrkadlo spoločnosti umelca je jeho repertoár.“

Ľ. Ludha – „Tak.“

O. Šoth – „Nie schôdze, za štátne peniaze, a štátnu elektrinu. A viete, čo je najväčšia manipulácia? Vy, keď urobíte tých ľudí emocionálnych, otvorených a začnete im niečo čítať, čo neviete naspamäť...“

Moderátorka – „Sú senzitivnejší?“

O. Šoth – „...tak tých ľudí devastujete psychicky a manipulujete nimi. To je pravda, to každý hovorí.“

Moderátorka – „Nechám teraz reagovať pána Paráka, lebo on má na to svoj pohľad.“

O. Šoth – „Len to dopoviem. A viete čo je veľmi dôležité? My máme predstavenie Zvláštna radosť žiť, každý deň odvahu, manipulácie, to treba vidieť. To je to zrkadlo dnešnej spoločnosti. Druhé Nočná skúška, tretie Horáková a štvrté Franková. To hráme v zahraničí, častejšie ako doma, v Čechách, Poľsku

a Maďarsku. V Maďarsku sme otvárali svetový festival Miladou Horákovou. Pozor, to treba vedieť históriu.“

Moderátorka – „A to sú dôležité, ťažké témy, historické.“

O. Šoth – „Preto ja hovorím o tom, že pre mňa, umelca, lebo ja som tvorivý človek. Prepáčte, nie som politik, ani nechcem byť politik. Je o tom, že vy ste zrkadlom tej spoločnosti. Vy, keď vidíte ten tlak okolo, vy sa snažíte cez svoju subjektívnu výpoveď vytvoriť úprimný príbeh o láske, o devastácii buď mladého, takého človeka, takého...“

Moderátorka – „Už vás, už vás teraz musím zastaviť. Myslím, že sme pochopili a teraz. Vy ste povedali jednu dôležitú vec. Že v takej situácii, keď je divák pod vplyvom takejto, napríklad aj ťažkej hry, ako je treba o Milade Horákovovej alebo o Anne Frankovej, že ten divák je manipulovaný potom tým politickým prejavom. Vnímate tú? Ja viem, že vy máte iný názor, ste v opozícii, ja to absolútne akceptujem, rešpektujem. Ale teraz otázka je, že vnímate ten argument, ktorý povedal tu teraz pán Šoth, že je to manipulácia v citlivom momente?“

R. Parák – „Takto, sú dve roviny, samozrejme. V prvom rade, bavili sme sa o tom, pani ministerka tu spomínala, že divák si chodí oddýchnuť do divadla. Ja som presvedčený, že divák má chodiť do divadla alebo na umenie rozmýšľať, má to nejakým spôsobom zaujať, má tam počuť rôzny pluralitný názor. Divadlo aj umenie ako také musí vstupovať do diskusie vo verejnom priestore aj kritickým spôsobom, aj satirickým spôsobom. Má sa vyjadrovať k politike, má sa vyjadrovať k súčasnému daniu, tým vlastným umením samozrejme tak isto. V prípade, to, čo sa tu teraz bavíme a to bol kultúrny štrajk, do ktorého vstúpili do prípravného kultúrneho štrajku vlastne jednotlivé divadlá, ktoré sa prihlasovali k nemu, majú právo v rámci prípravného kultúrneho štrajku o tom informovať. To si predsa veľmi jasne vydiskutovali s právnikmi, atď., čiže to nebolo niečo, kde by oni svojvoľne porušili pracovnú disciplínu a využívali priestor verejnej inštitúcie. ... pardon, prepáčte...“

Moderátorka – „Opýtam sa...“

M. Šimkovičová – „Pamätáte si na etický kódex? Na Etický kódex pána Drličku si pamätáte?“

R. Parák – „Áno.“

M. Šimkovičová – „Etický kódex. Etický kódex nechceli podpisovať herci, ktorí potom, za čas, počas našej koalície rozprávali na pódioch to, o čom vy rozprávate, že to je prejav.... Ja si vážim slobodu slova, vážim si demokraciu. Absolútne. Ale to nepatrí tam, do toho priestoru, kde to hovorili.“

R. Parák – „Ja len vysvetľujem, prečo to robili...“

M. Šimkovičová – „Môžu to, môžu to robiť presne tak, ako ste to povedali vy. Môžu to robiť v súkromných divadlách, môžu to robiť vonku. Nech každý vyjadrí slobodne svoj názor. Podpísali etický kódex. Pamätáte si to? Určite si to pamätáte.“

R. Parák – „Ale v prípade, že sú v štrajkovej pohotovosti, čo bol ten prípad. Prípravný štrajk...“

Moderátorka – „Pán Šoth, ako to je...posúďte to vy ako riaditeľ divadla.“

R. Parák – „Vtedy jednoducho naozaj majú právo vyjadriť takýto svoj názor. Ale ešte raz by som...“

Moderátorka – „Majú?“

M. Šimkovičová – „Nie na pôde štátneho divadla.“

R. Parák – „Majú. Som o tom presvedčený, že áno.“

M. Šimkovičová – „Určite nie.“

Moderátorka – „Opýtam sa manažera divadla.“

O. Šoth – „Existuje zákon, existuje legislatíva. Bavme sa o tom, že keď ja mám svoj názor a pôjdem von, a si ho rozprávam alebo budem si to do sociálnej siete, nemusím s ničím súhlasiť. Môžem mať pravdu. Ideme sa baviť o tom, že skončí predstavenie, divák tleska. Ja som tvorca, ja nie som interpret a nemám problém interpretačného komplexu byť vytleska... Takže ľudia tleskajú, sú nadšení, plačú, niektorí vám píšú esemesky. A teraz, ty, ten najkrajší zážitok, nechcem povedať katarzie, ktorý máš, ti niekto prizemní do niečoho, čo ty vôbec nechceš počuť. A ty ho v tom emocionálnom, v kráse, ktorom má od tých hercov, od tých spevákov, od toho Wagnera, Verdiho, dostaneš do nejakej lopaty, ktorú ty potrebuješ povedať a čítať. Pre mňa je to nemysliteľné. Viete v čom? Ja som si to zisťoval, lebo sú veľké problémy. Vo Francúzsku, s verbovaním do vojny osemnásťročných, neviem kde, v Berlíne, vo všetkých divadlách. Mňa to zaujímalo, že či tá Európska únia vôbec tým kódexom, ktorý my sme takisto museli mať, lebo to je nariadenie EÚ, čo povedali, že my robíme diskrimináciu, že kto sa čo má vyjadrovať,

do čoho. Takže ja len dopoviem, nikde to neexistuje. V žiadnom divadle. To bolo Slovensko a občas je Česká republika.“

Moderátorka – „Čiže to je naše špecifikum.“

O. Šoth – „To je špecifikum.“

Moderátorka – „Dáma a páni, blížieme sa k záveru. Máme naozaj posledné minúty a ja mám na vás veľmi stručnú, veľmi krátku, jednoduchú otázku, ktorá si pýta jednoduchú odpoveď. Je kultúra, umenie na Slovensku slobodné? Pani ministerka.“

M. Šimkovičová – „Je absolútne slobodné. Ja som tu pred chvíľou spomínala, že si vážim slobodu slova a demokraciu. Každý môže slobodne vyjadrovať svoj názor. Vyšpecifikovali sme si, že na pôde národného divadla alebo štátnych inštitúcií sa to nehodí. Preto majú priestor kdekoľvek inde, či sú to sociálne siete, kdekoľvek. Takže pre mňa je sloboda absolútne prioritná.“

Moderátorka – „Pán Parák, súhlasíte s tým? Je to tu, to prostredie slobodné?“

R. Parák – „Kultúra jednoducho aj v takýchto ťažkých podmienkach kultúrnej vojny, ktorú tu práve rozpútalo, rozpútalo klanové rozmyšľanie ministerstva kultúry a hlavne teda pani Šimkovičovej a pána Machalu, jednoducho sa snaží byť slobodná za každých podmienok. Nemá na to teraz najšťastnejšie podmienky, najmä kvôli absolútnemu únosu verejnoprávných fondov, ako je napríklad Fond na podporu umenia. Jednoducho, vytvárame si tu, bohužiaľ, vytvárajú sa tu...“

Moderátorka – „Používate silné slová a ja chcem od vás.. ale .. ale...chcem od vás odpoveď, odpoveď, či je slobodné to prostredie.“

R. Parák – „Vytvárajú sa tu nepriatelia...nepriatelia štátu, a tým pádom jednoducho tá sloboda stojí tých ľudí mnohokrát to, že jednoducho to musia robiť za ťažkých podmienok, bez financií a bez toho, aby nejakým spôsobom...“

M. Šimkovičová – „Dobre, ja musím zareagovať na Fond na podporu umenia.“

Moderátorka – „Veľmi, veľmi poprosím, pán Parák, prosím, ešte...“

M. Šimkovičová – „Musím zareagovať na Fond na podporu umenia. NKÚ jednoducho povedal, že musíme zmeniť zákon. Prekáža vám transparentnosť vo Fonde na podporu umenia? Idú trestné oznámenia...“

Moderátorka – „Pani ministerka, máme poslednú minútu...“

R. Parák – „Ale tam nič transparentné nie je.“

M. Šimkovičová – „Máme 3500... Je tam absolútne...“

Moderátorka – „Myslím si, že toto je téma na ďalšiu reláciu a veľmi rada ju urobím...“

R. Parák – „Momentálne nie je. Štruktúra... činnosti je protizákonná.“

Moderátorka – „Pán Šoth, je, máme slobodu v kultúre, v umení?“

O. Šoth – „Viete, ja sa stretávam. Ja sa stretávam s veľa ľuďmi názorovými. Ja som veľmi šťastný, že žijem v tejto republike, že som v demokratickom, slobodnom štáte. Ako Masaryk povedal, že sme k tomu pred preddaním, pretože sme nezažili tých veľkých kráľov...“

Moderátorka – „Čiže sme slobodní.“

O. Šoth – „Že sme slobodní. A ja vám poviem, že zažil som dobu cenzúry...“

Moderátorka – „Musím dať slovo pánovi Ludhovi.“

O. Šoth – „Ešte sa mi nestalo, aby mi niekto navrhol, koho mám vyhodiť, čo mám zle urobiť, kto ma manipuloval...“

M. Šimkovičová – „Cenzúra.“

O. Šoth – „Ani na ministerstve kultúry...“

M. Šimkovičová – „Ďakujem.“

O. Šoth – „... nie je pravda, že pán riaditeľ Machala chcel odo mňa menné zoznamy ľudí, to som nezažil.“

R. Parák – „Ste šťastný človek.“

Moderátorka – „Ďakujem. Pán Ludha.“

Ľ. Ludha – „Vy ste sa ma kedysi pýtali, že prečo si myslím, že stále štrajkujú iba činoherci. Ved' tam je aj opera, aj balet. Ja dám len takú rečnícku otázku, nechcem na nič poukazovať.“

Moderátorka – „Veľmi nakrátko, prosím.“

Ľ. Ludha – „Ako je možné, že len v jednom súbore, a to v činohre, v rámci štátneho divadla, operuje pobočka otvorenej spoločnosti pod názvom Činfond. Čo my vieme presne, kto to platí a ešte pýtajú dve

percentá z daní občanov a s tým mali uvedené, že všetky peniaze ostávajú v divadle. To znamená, kde predpokladám, nemajú prasiatko...rozdeľujú si peniaze medzi sebou.“

Moderátorka – „*Ale to je tiež na ďalšiu tému. Prepáčte, že musíme končiť. Toto je na ďalšiu tému.“*

Ľ. Ludha – „*To by ma zaujímalo.“*

M. Šimkovičová - „*Aj mňa.“*

Moderátorka – „*Ďakujem veľmi pekne, že ste prišli. Mojimi hosťami dnes boli Ondrej Šoth, ďakujem.“*

O. Šoth – „*Ďakujem.“*

Moderátorka – „*René Parák, dovidenia.“*

René Parák – „*Ďakujem za pozvanie, dovidenia.“*

Moderátorka – „*Martina Šimkovičová, ďakujem, že ste prišli.“*

M. Šimkovičová – „*Ďakujem.“*

Moderátorka – „*A Ľudo Ludha. Ďakujem, že ste prišli.*

Ľ. Ludha – „*Ďakujem za možnosť a pozvanie.“*

Moderátorka – „*Vážení diváci, ďakujeme za pozornosť. Moji hostia sa s vami lúčia a my sa tu opäť uvidíme pri ďalšej epizóde Odpovedí s Ankou Žitnou. Dovidenia a pekný večer.“*